

Előfizetési díj	
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „
Egyes szám ára 5 kr.	

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összör hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen-stein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erssébet-tér 9. sz.).

Nyilttéri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes czikkok díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
nyolczadik negyedévi folyamára.

A közelgő új negyedév küszöbén, a nélkül, hogy új program-adásnak szükségét látnók, egyszerűen felkérjük lapunk t. partolót hogy előfizetéseiket idején megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék.

A „Kelet”, mint eddig, ezután is hiv képviselője lesz az erdélyi részck érdekeinek, s míg mulaszthatlan kötelességének tartja az anyahonnan való unio rendszeres keresztülvitele mellett küzdeni, viszont nem téveszti szem elől a historiai mult által teremtett specialis viszonyok tekintetbe vételét, s aanyival inkább most, midőn a királyi biztosság megszüntetése folytán, még jobban előtérbe lép annak szükségessége, hogy minden felmerülő sajátlagos kérdés földerítését a nyilvánosság közegei, az erdélyrészi lapok, tekintsék elengedhetlen feladatuknak.

Ezt a feladatot jövőre is tőlünk telhetőleg betöltjük s munkatársaink tekintélyes csoportja reményünk engedi e törekvés sikerét, ha t. előfizetőink eddig tanusított támogatásukban ezután is részesítenek s maga az ország-rész intelligentiája lapunkat tekinti — mint eddig — a vidéki érdekek készséges közlönyéül.

E szellemi és anyagi támogatás reményében nyitjuk meg az előfizetést.

Szász Béla,
felelős szerkesztő.

A „KELET” előfizetési ára:

Okt. - decz.	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

Az előfizetési pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Hirdetési díjainkat, hogy a vidéki t. iparosok is egyenlő kedvezményben részesüljenek a kolozsváriakkal, jövőre az egész erdélyi részekben felényire szállítjuk le, mit hazánk összes iparosainak becses figyelmébe ajánlunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A monarchia külpolitikája.

Pest, szeptember 26.

(A.) A vörös könyv, mely tegnapielőtt hozatott nyilvánosságra s ama nagy politikai beszéd, melyet Andrássy gróf az osztrák delegáció költségvetési birsága előtt ugyanaz nap elmondott, a lehető leg-szorosabb összefüggésben állanak egymással. A beszéd több nagyfotosságu eszmét tartalmaz, melynek bizonyítékait azonnal a vörös könyvben okmányilag megtaláljuk. Bécsi és más lapok hetek óta azon birt terjesztették, hogy az idén a vörös könyv száraz és unalmas lesz, hogy politikai jelentőséggel stb. nem bírand. Ezen hírek alaptalanoknak bizonyultak. A vörös könyv tartalma igen érdekes s kiváló politikai fontossággal bír. Nincs ugyan benne semmi piquanteria, semmi indiscretió vagy bármilyen oly dolog, melynek nyilvánosságát valamelyik szomszéd ország keletlenül nézhetné — ily valami nincs benne. E tekintetben rendkívül tapintatos kéz állította azt össze, mely meg tudta válogatni, mit czélszerű és mit nem szabad nyilvánosságra hozni.

Ezen tapintat semmit sem vont le a könyv tartalmának érdekességéből. A tartalom jó része tisztán politikai sürgönyökből áll; közülök néhány a legnagyobb fontossággal bír. A másik rész épen ily figyelemre méltó, csak hogy egészen más szempontból, mert közgazdasági és kereskedelmi érdekeket érint. Az idei — hatodik számú — vörös könyv összesen 69 okmányt tartalmaz, melyek egészben véve hét főcsoportra osztrák. Legközvetlenebb fontossággal az első csoport 9 okmánya bír; ezek mindnyájan magas politikai tartalmuak. Az első okmány Andrássy gróf hivatalba léptekor közzétett körsürgőnye, mely különben annak idején nyilvánosságra került s a lapokban közzététetett. Ezután jönnek azon jegyzékek, melyek az Andrássy gróf körsürgőnye által az egyes

udvaroknál tett benyomást rajzolják. E benyomás a lehető legjobb volt. A francia, angol, német, olasz, török, svájci kormányok osztatlan helyesléssel fogadják Andrássy gróf jegyzékét, mely azonban a legnagyobb hatást Szent Pétervározt keltette. Goresakoff herceg orosz birodalmi kancellár a lehetőleg megnyugtatóan nyilatkozott tartalmának minden egyes pontjáról s a két állam viszonyaiban egy új idő kezdetének nyilvánította azt. Andrássy gróf ez okból külön sürgőnyt is intézte Pétervárra, melyben örömet fejezte ki első sürgönyének kedvező fogadtatása föltött s szerencsésnek nyilvánítja magát, hogy megtalálta azon alapot, melyen a két szomszéd állam közt állandó baráti viszonyok létesíthetők. Ezen két sürgöny — a vörös könyv 7. és 8. okmánya — maga is elegendő, hogy a gyűjteménynek első rangú fontosságot kölcsönözzön, miután bennök vannak letéve ama jó viszony alapjai, mely Ausztria-Magyarország és az orosz czári birodalom közt létrejött s az európai béke egyik főbiztosítékát képezi.

A vörös könyv második része csak két — s az olasz viszonyokra vonatkozó előg érdekes okmányt tartalmaz. Sokkal fontosabb a harmadik rész, mely általában a keleti viszonyokról különösen pedig a rumén zsidóüldözések megakadályozására kifejtett actióval ismertet meg bennünket. Ezen okmányokban számos figyelemre méltó mozzanatra akadunk. Ilyen például Server pasa török külügyér azon nyilatkozata, miszerint a konstantinápolyi német követ ismételve figyelmeztette őt, hogy Ausztria-Magyarország közt kedvező viszonyokat iparkodjék fenntartani stb. Evvel a vörös könyv közvetlen politikai jelentőségű tartalma ki van merítve. A negyedik rész a kelet-ázsiai kereskedelmi viszonyokra, az ötödik a franciaország-gal a vám és hajózási politika ügyében folyt alkudozásokra, a hatodik a tengeri jog szabályozására, a hetedik az angol munkáviszonyokra vonatkozó okmányokat foglalja magában.

Az összbenyomás, melyet a vörös könyv az olvasóra tesz, a lehető legkedvezőbb. Andrássy gróf a leghatározottabb béke-politikát követi; szilárdan, ingadozás és kapkodás nélkül iparkodik czéljához jutni, azért a vörös könyv is mindenikben a béke állandósága iránti bizalmat megszilárdítani fogja. Még inkább megszilárdíthatja e hitet a gróf tegnapielőtti nagy exposéja a monarchia külviszonyairól, melyekről a legnagyobb minutiosítással adott fölvilágosítást. Szavai nagy feltűnést fognak kelteni Európában s meg vagyunk győződve, hogy a béke újabb zálogának fogják azokat tekinteni mindenütt.

Három évvel ezelőtt és most.

II.

(B. K.) Mult czikkünkben vázoltuk a nagy metamorphosist, melyen három év vitte keresztül a baloldali választéfeliratot; jeleztük a mély hallgatást, melylyel a balközép egy új országgyűlési aera küszöbénél a választásoknál adott programja legfőbb részét mellőzi.

Oly tény ez, ismétéljük, mely édes reményt nyújt, hogy a határon túl vitt párttorzalkodás nemcsak az országházában, hanem magában az országban is megszeli. Azonban korántsem azt jelenti e hallgatás, minnek a látszat mutatja; mert hisz nem tenne az kevesebbet, mint hogy közjogi ellenzékünk szerencsésen kimult, mit feltennünk, még Ghyczy nyilatkozata sem jogosít fel. A hallgatás kulcsa a pártmeghasonlás, mely a midőn biztosít legalább egy ideig továbbra is a közjogi kérdések nyugton hagyása iránt, egyszerűs mind az indokok ismerete után csökkenti azt a tiszteletet, melylyel a jobboldalnak a balközép e loyális felirati javaslata előtt meghajolnia kellene.

Mindazáltal a javaslat többi részében, fájdalom, csak a régi balközépre ismerünk.

A választási törvénynek, ha nem is agyonbeszélés, de legalább egy vitaözönre van kilátása. Nem tudjuk a Deákpart többségének új részletes nézeteit a választási törvény iránt, de a mult után itélve még élesebb lesz az ellen-tét a két párt között a census felemelése iránt. Nem tartózkodunk meggyőződésünket nyíltan kimondani, hogy oly egyének, kik a választáskor leittasodva tömegestől halnak vízbe; kik gyilkos módjára a rend közegeire, polgártársaikra rohannak; kiknek eszté a nevelés egy név megtanulásáig sem fente; ily egyének az ország sorsa felett nem határozhatnak, mert azt

veszélyeztetik; az ország boldogsága csak öntudatos egyének kezében lehet. A választók köre tehát csak azokra terjedhet ki, a kik jó-gukkal öntudatosan élnek, vagy legalább csak azon körre, melyben a tudatlanság nem veszélyeztetni a jelenleg érvényes módon, milliók jólétét. Nem tudjuk, de úgy hisszük, hogy az ország többsége is így vélekedik. S ha igen, a pártok között e tárgy felett a harc nem marad el.

Tekintsük azonban tovább a balközépi választéfelirati javaslatot.

Nem hisszük, hogy ne akadt volna fen még balközépi is a felirat azon passusán, hogy a kolozsvári egyetem s a Ludoviceum iránt a kormány sem terjesztette be a maga idejében a törvényjavaslatot. Bármint keressük a szelidebb szavakat, de mást ez eljárás jellemzésére nem találunk, mint, hogy az egy kis farizeuskodásnál nem egyéb. Miként vádolhatná egy párt tettetést nélkül a kormányt oly törvények létre nem jövetelért, melyeket sok más üdvös törvényvel egyetemben egy világhírű botrány utján önmaga fojtott meg? E passus a mult gyűlés végének egy kis echoja; hasonló ama merész argumentációhoz, mely szerint bebizonyított, hogy a jobboldal az agyonbeszélési unicum előidézője, mert hiszen nem beszél-ne a bal, ha a jobb nem adott volna rá alkalmat.

Mit a balközépi javaslat tovább a kormány ellen mond, minden kisebbség régi nótája, kivált a hol jó választási törvény nincs. Ludwigh 69-iki panaszos czikkjei nem különböznek a „Hon” mai czikkeitől. S a mostani felirati panasz csak terjedelmesebb a 69-kinél. Nem volt olyan kormány, melynek ha tér volt nyitva, ne küzdött volna fenállásáért s nem olyan kisebbség, mely ne ócsárolta volna azokat, kik azon székeken ülnek, melyekben ő szeretne ülni. Az új választási törvénynek kétségtelenül, át kellene hogy vegye az angol ilyenmü törvény néhány paragraphusát, a vesztetéseket s a kormány befolyása ellen; de ezekkel együtt egyszerűs mind a vastag tudatlanság hatalmát is meg kellene szorítania.

Mindezek természetes kifolyásai az ellenzék állásának; badarság volna követelni, hogy egy országos ellenzék egyszerre feladja hagyományait, régi álláspontját. Hisz ugy is csak pár pont az, melyben az ellenzékességkedt fölismertetni; a balközép felirati javaslatát oly mérsékelt hangon van tartva, hogy annál loyálisabb ellenzékétől nem kívánhatni.

A sajtótörvény-, a közoktatás-, a büntető törvénykönyv-, a közadó-, a hűbériség megszüntetése-, a vallás-szabadság-, Horvátország s Dalmáciáról szóló pontok mind olyanok, melyek részint benne vannak, részint beillenek a jobboldali választéfeliratba is.

Eszmék s intézmények csak hosszú idő után vernek gyökeret, s a legéletrevalóbbak sem hatnak rögtön. Hazánkban egész új intézmény a közbüség; hamarabb megszületett, hogysem a nemzetben eszméje népszerűsége tett volna szert; a mily természetes volt ellene történelmi multunk alapján a reactió, ép oly természetes az ellenhatás gyengülése, midőn a nemzet meggyőződött jósága felől.

E reactiót gyengítették a választások; megtörte saját vezére; elnémult saját feliratában.

Mind jó jelek, csak előre!

Az osztrák delegáció külügyi albizottságának sept. 24-én tartott ülésében dr. Giskra föl-szólította Andrássy grófot, nem volna-e hajlandó akár egyszerre, akár az egyes kérdésekkel kapcsolatban a külviszonyokról fölvilágosítást adni.

Andrássy Gyula gróf megjegyzi, hogy semmi sem nehezebb, mint különös alkalom nélkül általános fölvilágosításokat és nyilatkozatokat adni, melyek szükségkép általánosságok körül forognának és sem fölvilágosítók sora megnyugtatók nem lennének. De ha egyes árnyalatokba bocsátkozik az ember, akkor, minthogy az egyes államoknak mindig vannak s lesznek is eltérő érdekeik, ez árnyalatok a kölcsönös viszonyban gyanurra fognak okot adni s kérdésekként állíttatnak oda, melyek jövőre könnyen vihetnének

összeütközésekre. Más részt azonban szilárdan meg van győződve arról is, hogy nem tekintve a személyt, semmi hivatalra nézve sem oly szükséges az illetékes törvényhozó testületek ellenőrzése, mint épen az állam külügyeinek hivatalára nézve. Azért kész is, a mennyiben a dolog természete megengedi, egyes kérdésekbe, mint dr. Giskra kívánja, belebocsátkozni.

Dr. Giskra örömmel üdvözi a miniszter által kimondott elvet, s kérdi: miként állunk a fejedelmek találkozásá után Német- és Oroszországgal? Csak atyafiságos, kölcsönös üdvözlés volt-e az, avagy bizonyos megállapodások politikai következményei várnak-e ránk a jövőben? Mily viszonyt tartunk Olaszországgal, mint állunk a római szék bonyodalmával, miként szemben Németország rendszabályaival, egy a civilizált világ által általánosan kárhoztatott rendre s ismert tendenciáira vonatkozólag? Miként végre Törökországgal és Szerbiával és ez utóbbi országban levő képviselők sajnálatos összeütközésével? — Oly specialis kérdések ezek, melyekkel bátor vagyok külügyi hivatalunk tisztelt képviselője elé állani.

Andrássy Gyula gróf e kérdésekre lényegileg a következőket felelte:

A hozzá intézett kérdésekre adandó válaszában első sorban azt fogja szem előtt tartani, hogy a kérdő fejtegetéseinek alapfelfogata azon érdekeltségben rejlik, melylyel a gyűlés a béke föntartása iránt viselkedik. Ő, midőn hivatalát elfoglalta, e tekintetben kifejtette eszméit, most azokat csakis részletezőbb szabadsággal ismételheti.

Nézete szerint hiábavaló, vagy legalább is precarius dolog, a béke biztosítékát valamely külállam iránti pillanatnyi viszonyunkban keresni. A béke legbiztosabb garantíája az állam saját politikája. E tekintetben nálunk több ízben némi fátoly leplezte a helyzetet és néha fölvetetett a kérdés, ha vajjon nem volna-e lehetséges, vagy épen kívánatos, más politikát követni? A monarchia azon szerencsés helyzetben van, hogy már régóta meg van; azt, csak föntartani kell és belsejében fejleszteni. Elvesztette azt a mit nem volt képes megtartani, s a mi fejlődésére nem is volt szükséges; azonkívül magában elég nagy arra, hogy szerzeményeket nélkülözhesen. De veszténie többet nem lehet és nem szabad.

Absolut vétek volna a monarchia érdekei ellen, ha másként fognák föl földadatunkat.

Hogy vannak-e és mily különbségek az ő politikája és hivatalelődjéé közt, arra nézve szóló megjegyzi, hogy az utóbbi, mult évi júliusban tartott beszédében a magyar-osztrák politikát körülbelül épen olyanannak mondta, a milyennek ő — szóló kénytelen a magát jellemezni. Legfőbb a szóban lehet különbség, mennyiben ő (szóló) a maga politikáját nem annyira a szabad kéz, mintsem a kötött marsruta politikájának nevezné, s e politika: a béke mindenikével, első sorban szomszéd államainkkal.

Austria-Magyarország politikájának czélpontjai csak azok lehetnek, hogy mondassuk az államnak: az áldozatok, melyeket töled kérünk, a békét fogják biztosítani; hogy mondassuk a földmivelőnek: mivelj nyugton földed, mert nem fogják összegázolni; hogy biztosíthassuk a városokat: építsétek házaitokat, nem fogják széttrombolni; hogy a tőkét megnyugtathassuk; hogy bátran befektethető és forgatható az áldott béke kilátásaiban. Ezt biztosítani a külpolitika földadata.

(Vége köv.)

A reformparti felirati javaslata.

Felséges Császár és apostoli Király!

Örömmel értettük meg a legmagasbb trónbeszédből, hogy Felséged a benső átalakulás azon nagy munkájának folytatására óhajt bennünket felajni, a melyet egyes alapponásaiban a legközelebb lefolyt 1869—72-ki országgyűlés már megkezdett.

Hódolatteljesen engedünk Felséged felhívásának, midőn azonban tevékenységünkét föntartás nélkül osztatlanul azon tiszt betöltésének szenteljük, melyet a nemzet csak imént reánk ruházott, most inkább mint valaha — érezzük küldetésünk nehézségeit: nem titkolhatjuk magunk előtt sem azon tölvadányok nagyszerűségét, a melyek annyi nemzedék reményeinek meghiusulta után hazánkban a törvényhozás terén jelenleg első ízben számíthatnak megoldásra — sem azon bonyodalmakat, hátrányokat, melyek ujjabb és legujabb törvényhozásaink egyénemly művének hiányából háramlanak a helyzetre.

Igen, Felség! egész odaadással fogunk azon buzgólkodni, hogy a nemzet érdekeinek s a kor igényeinek megfelelőleg, alkotmányos intézmények alapján folytathassuk államszervezetünk berendezését; s miután át vagyunk hatva annak tudatától, mily érzékeny veszteség a hazára nézve minden perc, melyet a törvényhozás felhasználatlanul enged elreppenni, mi — a nemzet közbizalmának letéteményesei — habozás nélkül fogunk hozzájárulni oly rendszabályok életbeléptetéséhez, melyek a szólásszabadság s tanácskozási szabadság megőrzésével biztosítékot fognak az iránt is nyújthatni, hogy a képviselőház mindenkor rendszeren és akadálytalanul működhesse.

Megnyugvásunkat fejezzük ki a fölött, hogy a legmagasb trónbeszéd előterjesztéseket helyez kiállításba Felségd kormányára részéről oly kérdésekben, melyek a haza javát oly közelről érdeklik, s mi öszintén fogunk szerencsét kívánni Felségd kormányának, ha előterjesztései alapszempontok el fogják találni azon irányzatokat, a melyek a korszerű haladás követelményeit kielégítik, kiviteli módoktatokra nézve pedig meg fogunk tudni alkudni sajátlagos hazai viszonyainkkal.

A főrendiház korszerű átalakítását nem kevésbé tartjuk indokoltnak, mint korszerű választási törvény alkotását: mindazáltal nem vonakodunk kimondani, miszerint a célt nem eddigi hiányos törvényeink módosítása, hanem oly törvények alkotása által vélünk elérhetni, a melyek képviselői rendszerünket korszerű alapra fektetnék, az országgyűlés mindkét házának egymásközi viszonyát szintugy, mint a ministeri felelősség elvének alapján az országgyűlés viszonyát a végrehajtó hatalomhoz, történelmileg fejlett államéletünk jelen fokának megfelelőleg határozottabban körvonaloznák.

E részben legkevésbé sem idegenkedünk képviselői rendszerünk gyökeres reformjától; mert meg vagyunk győződve, miszerint sajátlagos hazai viszonyaink közepette csak gyökeres reform képes népképviselői rendszerünkben a tulsulyt az értelmiségnek biztosítani s a szavaztjog gyakorlásánál megnyugtatót a lelkiismereteket. Ezért óhajtuk a szavaztjogot miveltségi képesítvények feltételéhez is csatolni; ezért óhajtuk a választókörzletek okosabb beosztását; ezért óhajtuk szigorú törvényeket a választások befolyásolhatása végett ügött vesztetéseket, érdekszakszkodások, jogosulatlan erkölcsi nyomás megfenyítésére: arra nézve pedig, hogy törvényhozó testületünk tanácskozásainak megkönnyítését eszközölhesse, s ez által is munkásságának eredményteljességét fokozhassa a majdan okosabb kerületi beosztás alapján, a képviselők számának leszállítását nem kevésbé tartjuk mellőzhetlennek, mint — szemben gyakori választások okozta emésztő izgalomakkal — a képviselői megbízatás időhuzamának meghosszabbítását, — a mint amennyire haladéktalanul óhajtuk oly törvényt is, mely a hivatalok összeférhetlenségét lenne kimondandó a képviselői állással, a végett, hogy az alkotmány által biztosított nemzeti nagy önkormányzatunk az országgyűlés által egy a törvényhozási munkálatok vezetésének kérdéseiben, mint a közgazgatás ügyeiben a kormány fölött szabad ellenőrzést gyakorolhasson.

Másrésről mi a főrendiház kérdésében a korszerű reform előadványának megoldását csak is oly felsőház oszmjében vélünk feltalálhatni, mely — tekintet nélkül a társadalmi rétegekre, melyekből kiemelkedni, — lehetőleg egyesíteni fogná magában az ország mindazon kitűnéseit, kik a népképviselői rendszerből még ma elválatlan pártviszolyékyek fűvesztett áramlatainak ellenében, államéletünk egészséges fejlődésének biztos támpontokat kölcsönözhetnek.

A közigazgatást illetőleg sajnálattal tapasztaltuk, hogy a legközelebb lefolyt országgyűlésen a törvényhatóságok és községek rendezése tárgyában Felségd kormányára részéről beterjesztett törvényjavaslatok — immár szentesített törvények — részint meghagytak, részint alkotottak oly törvényhatóságokat a melyek, miután csekély erejűknél fogva, korszerű önkormányzatra elégtelenek, a korszerű államélet követelményeiből rájuk eső részt ki nem elégíthetik.

Ez okból teljesen indokolt lépésnek tartottuk volna, ha Felségd kormányára — nem mondjuk történelmileg fejlett megyéink új felosztását, de mindenesetre — a hagyományos kinövésnek megszüntetését, az önkormányzatra kerülési szakszakadottságunknál fogva vagy csekély anyagi s mivelődési néperajk folytán egyáltalán képtelen törvényhatóságoknak egyéb erre alkalmas törvényhatóságoktali törvényes egyesítését, beolvastását hozta volna javaslatba; a közigazgatás rendszerességének, egyszerűségének, gyorsításának, takarékoságának tekintetei egyiránt erre utaltak. Ámde e szükséglet akkor nem birta magát megértetni. Az eszme egyszerűleg mellőzve lön. Reméljük, hogy ma már, midőn a törvényhatósági házi pénztárak következő bonyodalmai e kérdésben annyi tanulságot szolgáltatnak, Felségd kormányára nem fogja illetékeségét elutasítani magától egy oly kezdeményezésnek, mely azonfölül, hogy magát megértetni, az eszme egyszerűleg mellőzve lön. Reméljük, hogy ma már, midőn a törvényhatósági házi pénztárak következő bonyodalmai e kérdésben annyi tanulságot szolgáltatnak, Felségd kormányára nem fogja illetékeségét elutasítani magától egy oly kezdeményezésnek, mely azonfölül, hogy magát megértetni, az eszme egyszerűleg mellőzve lön.

(Folyt. köv.)

A képviselőház irományaiból.

Indokolás

a kolozsvári tudomány-egyetem felállítása czéljából 1872-ik évre előterjesztett pótköltségvetéshez.

Vége

A hivatali és irodai szükségletre felvett évi 600 frtból három hónapra eső 180 frtot a pesti hasonló nemű szükséglethez aránylag van megállapítva.

Az elméleti és gyakorlati oktatás szükségleteire, irányul véve a pesti egyetem szükségletét, azon kisebb körben, melyben kezdetben a kolozsvári egyetem fog működhetni, alapul véve továbbá az eddig-él fennállott orvos-sebészeti intézet tanárainak erre vonatkozó előterjesztéseit, annak megjegyzése mellett miszerint a betegek ellátási költségeit az országos kórház fedezi, s tárczám rovására csak a tanítás által okozott szükségletnek egy része veendő fel, mire nézve az évi szükségletet 5000 frtban véltem megközelítőleg meghatározhatni, az ebbeli összes szükségletre 4400 frtot vettem fel három hónapra, mely tételben benfoglaltatik azon 5000 frtnyi évi díjnak is az emittett három hónapra eső része, mely az erdélyi muzeum-egylettel a törvényhozás jóváhagyásának fenntartása mellett, kötött szerződés értelmében fizetendő, a melyért a muzeum-egylet könyvtárát, terjedelmes kertjét s az azon levő épületeket és összes gyűjteményeit a kolozsvári egyetemnek használatra átengedi, megengedvén egyszersmind, hogy az egyetem a kertet fűvészkernek berendezhesse, s az ottani épületeket saját költségén az egyetem céljaihoz képest átalakíthassa és kiépíthesse, s általában e kert területén, ha czélszerűnek találja, az egyetem számára bármilyen épületeket állíthasson.

Legnagyobb tétel az, mely a tantermek behuatozására, s az intézetek felszerelésére felvételik 40.000 frttal, s az épületek átalakítására 20.000 frttal.

Habár e tétel igazolására még eddigelé egészen részletes kimutatást az idő rövidsége miatt, s azért, mert az ebbeli tárgyalások még folyamatban vannak, nem terjeszthetők elő, — még is elég — ugy hiszem — megjegyezmem, hogy csak maga a természettani szertár első legszükségesebb berendezése — az ebbeli részletes kimutatás szerint — a szekrények s egyéb állványok nélkül a 10.000 frtot meghaladja, s ezen összeg erejéig az illető természettani eszközök már meg is vannak rendelve; hogy továbbá a vegytani intézet felszerelése, hogy csak legszükségesebb igényeknek megfelelően, mintegy 15.000 frtot fog igénybe venni, s hogy a fennmaradó összeg a tantermek s hivatalok behuatozására lesz szükséges. — A kormányzati épület már azon részeinek átalakítására is, melyek eddigelé rendelkezésre állottak, a részletes költségvetés szerint 15068 frt kívántatik, a mihez járul az, hogy a kir. biztosságnak időközben lett megszüntetése folytán az ez által a kormányzati épületben eloglalt helyiségek szinte az egyetem czéljaira fogván felhasználtnak, ezek átalakítása nagyobb összeget fog szükségelni.

Házi szükségletekre, fűtés, világítás és tisztogatásra az évi 3000 frtnak fele vétetett fel, mert ez a kiadásokra a téli hónapok alatt több szükséglettel, a felvett összegnek havonként kiszámított részletéből a téli hónapok szükségletét fedezni nem lehet, azoknak többlete a nyári hónapok e részbeni kisebb szükséglete által egyenlítettven ki. — Ezen összeg a rendelkezésre álló helyiségekhez képest csak megközelítőleg lett felvéve, a valódi szükséglet csak az ezutáni gyakorlat és használat fogja kimutatni.

Esetleges nyugdíjakra, a mennyiben a kolozsvári jogakademia, és orvos-sebészeti intézet tanárai közül némelyek nem találának azonnal alkalmazást, vagy nyugdíj állapotba helyeztetnének, gondoskodni kellett, hogy ismétli alkalmazásuk idejéig járó illetményeik, esetleg nyugdíjuk fedezetet találjon, a mely czélra 800 frt vétetett fel három havi illetményként.

Ezen összesen 101.734 frtnyi szükséglet fedezésére szolgál a kolozsvári jogakademiára e folyó évre megszavazott 16.305 frtnak három hóra eső részlete, vagyis 4076 frt azért, mert az egyetem felállítására által ezen jogakademia fennállásának szükségse megszűnik, s hasonló okból fedezetül szolgál a kolozsvári orvos-sebészeti tanintézetre a f. évre megszavazott 34.413 frtnak három hónapra eső része, vagyis 8604 frt és végre fedezetül hónapra a vegytan-kohászati alapnak, mely 36.640 frtból áll évi 1935 frtnyi jövedelméből nyugdíjra és kezelési költségekre szükségelt évi 493 frtra menő egyéb kiadásainak levonása után fennmaradó része, vagyis 1442 frt, azért, mert ezen alap vegytani tanszék felállítására lévén rendelve egyetemi czélokra felhasználása által teljesen rendeltetése czéljára fordíttatik.

Fedezetül szolgál tehát összesen: 14.123 frt, melyet a 101.734 frtnyi összes szükségletből levonván, marad az állam által egyéb jövedelmi forrásokból fedezendő 87.611 frt.

A selmeci erdőszeti akademia.

(Folytatás.)

S ha még csak abból állana minden nehézség, hogy szükség feletti dolgok vonják el az időt a szük-

ségesektől. Ha nem volna ott az erdőszeti akademia egy második fátuma, az alárendelt függés a bányászati akademiától, mi, egyébtől egyelőre eltekintve már csak a miatt is roppant nyomasztó, mert nem enged helyes egymásutánt megállapítani a különben is rossz rendszer által előszabott tárgyak előadásában.

Az összes mennyiségint pl. mint láttuk az első fél évben adják elő. Az ezután következőkben azután még csak szó sincs efelől, egészen a második év második feléig. Ekkor, tehát másfél év múlva, adatnak aztán elé mechanica, géptan, földmértan stb. — mind olyan tárgyak, mely ugyszólva nem egyebek alkalmazott mennyiségintannál. — Hogy e beosztás mily terhes a hallgatóra nézve, nincs miért magyarázni.

Továbbá azon szaktudományok nagyobb része melyeknek közvetlen tárgya az erdő: pl. erdőtenyésztés, erdőhasználat, talajtan, erdő-rendezés stb. csaknem mind oly időben adatnak elő, midőn minden gyakorlati kirándulás s közvetlen érintkezés az erdővel lehetetlen — a téli félélékbe.

Mindezen visszasságoknak oka az, hogy az erdősztet nem csak segédeszközök (laboratoriumok), hanem tanárok tekintetében is a bányászatra van utalva. A gazdagnak mondható felszerelés ugyan, melylyel a bányászati akademia bir, az erdőszetnek is rendelkezésre áll, a mennyiben czéljaira felhasználható; de mit ér a rendelkezési jog, ha a használatban keze köve van; ha vagy csak akkor használhatja, midőn a másik fél érdeke megengedi, vagy csak vele együtt, mi talán még az első esetben is rosszabb.

Az előkészítő tudományok tanárai szintén rendelkezésre állának az erdőszetnek, de megint csak a bányászat igényeivel megegyező időben és beosztással; s ha egyszerre adnak elő bányász és erdőszetnek eladásai bizonyára nem az erdőszet érdekeinek megfelelő szellemben vannak tartva.

Vegyük például a kemiát. Itt nem kell magyarázni, hogy mily különböző érdekekre kell tekintettel lenni az előadó tanárnak, ha egyik vagy másik pálya növedékeinek akarja azt előadni. És mégis Selmecezen vagy együtt kell hallgatni erdőszet és bányásznak a vegytant vagy pedig meg kell történni azon anomáliának, hogy az erdőszeti vegytan egy és ugyanazon évben adassék elő, melyben a talajtan, holott ennek előadása annak teljes tudását tételezi fel.

A felsorolt s lehető világításba helyezett tárgyak világos feleletet adhatnak azon felvethető kérdésre is: miként lehetne ezen akadályokat elhárítani.

Nézetünk szerint arra, hogy az erdőszeti akademia megfelelően czéljának, ugy mint azt minden tanintézetből ma megvárni lehet — kettő kell: új korszerű szervezet és teljes függetlenítés a bányászati akademiától.

A mi az elsőt illeti, talán nagyon is időelölti lenne részletesen hozzázólni; annyit azonban most is lehet állítani, hogy czélszerű szervezetnek áltető elemét csak a lehetőségig alkalmazott tanszabadság képezheti, az eddig kívánt összes vizsgákat egy, vagy talán czélszerűbben két államvizsga helyettesítvén, egy elméleti s egy gyakorlati államvizsga; amaz a cursus végeztével, ez a gyakorlati évek elteltével.

A mi az elkülönítést a bányásztól illeti, azt ép oly fontos és sürgősnek tekintjük, mint a mily nehéz és későre végbemehetőnek mutatják a körülmények.

Feltéve ugyanis, hogy az állam kész lenne meghozni az anyagi áldozatot, — pedig ez nem csekély s talán egyenlő lenne azzal, melyet egy új akademia alapítása igényelne — még ekkor is ott van egy oly kérdőjel, melyre felelni még az áldozatkészség sem tud: honnan lesz megszerezhető a szükséges tanerő.

Már volt említve, hogy az erdősztet előkészítő és segéd tudományait mind bányászati tanárok adják elő. Ezek helyébe tehát, a reformálás alkalmával újak volnának szerezendők. S ez még nem jár na nagy nehézséggel, mert az általános elméleti tudományok művelőiben hazánk sem mondható egészen szegénynek. Másrészt áll azonban a dolog az erdősztet szaktudományai tekintetében. Jelenleg az összes erdőszeti tanári kart négy fiatal ember képezi; három rendkívül tanár s egy rendes tanár és ideiglenes igazgató. Hogy ez rendkívül kevés szám a feladat nagyságához képest, mely reájuk nehezedik, eléggé mutatja azon körülmény, hogy van közöttük olyan is, ki rövid ott léte alatt rendre az erdősztet csak nem minden tudományának volt előadója: a sok között valószínűleg olyanak is, mely nem hivatása, sem tulajdonképi szakmája körébe nem tartozik. Ha már most is égető szükség a tanerő szaporítása, mennyivel inkább az lenne az njra szervezés után. — De hát honnan?

(Vége. köv.)

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten szept. 23. 10 ó. 40 p. d. e.

Készített szept. 28. 10 ó. 46 p. d. e.

A Deákpárt tegnapi konferenciájában Csáky Gyula, a reformpárt megbízottja felhívja a Deákpártot a reform-pártiak választfel-

iratának elfogadására. Deák Ferencz a párt helyeslésével ezen különös kívánságot visszautasította. Deák Ferencz felhívta pártunk ifjabb tagjait, hogy a felirati vitában minél számosabban vegyenek részt, mely a képviselőházban ma kezdődik.

A belügyminister rendeletileg meghagyta Udvarhelyszék központi bizottságának, hogy az első választásban legtöbb szavazatot nyert Ugron Gábor és Orbán Balázsnak a választási jegyzőkönyvet szolgál-tassa ki, s a második választás előkészületeit szüntesse meg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szept. 28.

— A képviselőház esztörtéki ülésén az előzőnek nem lévén előterjesztési valója, a ház csakhamar napirendre tért, mely után következett a választásfelirati javaslatok bejelentése. Simonyi Ernő és Schwarz Gyula jelentették be ezuttal választásfelirati javaslatukat, saját és elvtársaik nevében. A reformpárti javaslatot a jobboldal is többszörös éljenzéssel kísérte, mindkettőnek kinyomatása elrendeltetett. Ezek után következtek a bíráló-kérvényi és központi bizottságok jelentései, melyek ezuttal működésüket befejezettnek tekintik tárgyi hiánya miatt. A bíráló bizottságok előadói, több képviselő végleges igazolását jelentették be. A Ludovica akademiáról szóló törvényjavaslat felolvasatván, átalánoosságban elfogadtatik. Az 1873-ki bécsi világkiállításra küldendő tárgyak ideiglenes oltalmáról szóló törvényjavaslat tárgyalás alapjául elfogadtatott. A választásfelirati vita ma veszi kezdetét.

— A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a sepsi-sz. györgyi gazdasági szakosztálylyal megtöltött felső népiszkolához Kósa Dávid sepsi sz. györgyi kinstári elemi tanítót a magyar nyelv, történelem és földrajz, Kocsma József szabadkai községi néptanítót és gymnásiumi tanárjelöltet a mennyiségintani tárgyak u. m. szám-mértan, könyvvitel és természettan, Tarozai Endre dévai állami tanodaképezdei segédtanárt a mezőgazdasági ismeretek s azokkal legközelebb rokon természettudományi tantárgyak. Antalffy Elek sepsi sz. györgyi kinstári rajztanítót a szépirás, rajz és tornaszat. Nagy István sepsi sz. györgyi községi iskola tanítót ének-tanítól; ily továbbá a kézdi vásárhelyi, ipari szakosztálylyal megtöltött felső népiszkolához Mihály Lajos sepsi sz. györgyi kinstári elemi tanítót a magyar nyelv, történelem és földrajz. Lakatos József gazdasági szaktanár jelöltet a mennyiségintani tárgyak u. m. szám mértan, könyvvitel és természettan, Földes József zágoni tanítót a szépirás, rajz, ének és tornaszat tanítójánál és végre a gyergyó-áialusi gazdasági szakosztálylyal megtöltött felső népiszkolához Kiss Sándor kolozsvári gymnásiumi tanárt a magyar nyelv történelem és földrajz, Nagy Kálmán sepsi sz. györgyi községi iskolai tanítót a mennyiségintani tárgyak, u. m. szám-mértan könyvvitel és természettan. Éltés Elek gymnásiumi tanárt a mező gazdasági ismeretek s azokkal legközelebb rokon természettudományi tárgyak, azon felül a szépirás rajz, Székely Károly gyergyóalfalvi tanítót az ének és Bicsak Sándor gyergyóalfalvi tanítót a tornaszat tanítójánál nevezte ki.

(b. s.) Torma Károly B.-Szolnokmegye volt főispánja ez állásától visszalépve, szept. 24-én fogadta a megyei tisztikarnak s a deázi kir. törvényszéknek búcsu tisztelgését; annak élén, Szarvadi Pál alispán, ennek élén Torma István törv. sz. elnök tolmácsolták a válás miatt mélyen érzett fájdalmat. Torma Károly mindkét szónoknak a megilletődés hangján felelt, s a tisztelgők mindnyájával a legmelegebben szorított kezet.

— Egresi Ákos, a kolozsvári nemzeti színház tagja a Homokai L. szintársulatánál Deázen vendégzerepel. Eddigelő három darabban lépett fel, s reméljük, hogy még néhány estve szerencsések lesznek művészi játékában gyönyörködni.

(b. s.) Gr. Bethlen Sándor B.-Szolnokmegye új főispánjának installatiója e hó 30-án fog megtörténni.

— Alsó Fehérmegye főispánja 445 sz. a. a jövő évi költségvetés megállapítása, a megürlt zalathnai szolgabírói hivatal betöltése s más a közgyűlés elébe tartozó tárgyak ellátása végett f. évi október 7-én délelőtt 9 órára közgyűlést hirdetett s egyszersmind tudatja az illetőkkel, hogy irt hó 8-én és 6-án a délutáni órákban az előértekezletek szokott módon fognak megtartatni.

— A „kolozsvári kör“ termei, melyek a nyári napokban gyér látogatásnak örvendtek, kezdenek népesedni. A korteskedések és vitakozások a megválasztandó képviselőkre már javában folynak s ha az előzményekből ítélni lehet, a közelebb megtartandó közgyűlés egyike lesz a legérdekesebbeknek. Az elnökségre, melyet négy éven át páratlan buzgalommal Hajós János ur töltött be, a városról lett eltávózása folytán dr. Csiki Victor, Haller Rezső s Simon Eleket említik. Alelnökök: Sári László.

(359) (1-3)
Árverési hirdetés.

Az erdélyi-részi Földtehermentesítés:
Alapigazgatóság és Számvevőség elhasználtabb hivatali felszerelvényei: asztalok, állványok, szekrények, székek, fogasok, fás ládák sat. **october-hó 2-3-dik napjain** a volt kir. kormányzék első udvarán nyilvános árverés útján készpénzért el fognak adni, a vett tárgyaknak azonnal el kellvén vitetni. Ez a közönségnek felsőbb rendelet következtében mindhárom helybeli lap útján tudomására adatik.

Az országos Levéltár igazgatósága.

(358) (1-2)
A kolozsvári állami tanítóképzőben a mosás árlejtés útján vállalkozónak adatik ki.

Az árlejtés f. 1872. évi **october-hó 2-dik napján délelőtt 9 órakor** tartatik az intézet helyiségében (kulmagarutca Radák-féle telek), hol az nap a feltételekről és módokról részletesen értesülhetni.

Az igazgató tanács határozatából
KOVÁCSI ANTAL, jegyző.

Nem hivatalos.

(360) (1-2)
Van szerencsém a t. közönséget ezenel értesíteni, hogy nőnövelde intézetem eddigleni lakásomból (hiduteza 310 sz.) mai napon áthelyeztem a kismesterutcában 147 szám alatt levő Hegedüs Sándor-féle házba, a hol is az idei tanfolyamban résztvevők beírása történik.

Kelt sept. 28-án 1872.

SHELL MIHÁLYNÉ,
nőnövelde tulajdonos.

(357) (1-1)
M. Antos János bányabükki erdőben bük, gyertyán és nyárfa **szalanként,** ugyisint: tölgyes **nyilanként eladó.** Értekezhetni Bányabük-kön gazdatiszt Dobos Mártonnal.

(356) (1-2)
Cziterajáték

alaposan taníttatik.

Bővebb felvilágosítás megszerezhető
TRISKA FERENCZ
hangszer-raktárában.

Karvazy Gyulánál Kolozsvártt

Budai vörös bor üvegestől:

1 kupa 1 frt 10 kr.

1/2 " 60 kr.

1/4 " 32 kr.

kupás és félkupás üvegeért 10 kr., meszelyesért 7 kr. adatik vissza.

Asztali borok üvegnélkül:

1 kupa jó asztali 48 kr.

1 „ finomabb 60 kr.

1 „ bakator 1 frt.

Zsir a legtisztább:

1 kupa 1 forint.

Kapható 1, 2, 3, 4, 5, 10 és 20 kupás edényekben.

Szalonna a legszebb:

1 font 44 krajczár.

Füstölt és paprikás szalonna:

1 font 48 krajczár.

Friss vaj: 1 font 80 krajczár.

Nagyobb megrendeléseknél olcsóbb.

Vidéki rendelések utánvétellel eszközöltetnek.

„Wiener Commissions-Bank“
VÁLTÓIRODÁJA

Kohlmarkt, 4-dik szám —
kibocsát

vétel-jegyeket

az alább feljegyzett sorsjegycsoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé számíthatók, mert minden ily vételjegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megnyerhetni s ezen kívül
aranyban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamatban részesülhetni.
A csoport (Ezenként 16 húzás) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:
egy 5% 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet. Főnyeremény 800,000 frt. s a sorsozatos sorsjegyre 4.0 forinttal visszaváltatik,
egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000. 300,000 frank valószínű aranyban.
Egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül,
egy insbrucki (tyróli) sorsjegyet. Főnyeremény 30,000 forint.
B. csoport. (Ezenként 13 húzás) Havi 6 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 3 sorsjegyet kap:
egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000 frank valószínű aranyban
egy hrczeg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül,
egy szász-meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000, 15,000 frt. délnémet ért.
Vidéki megrendelések pontosan és utánvétellel is eszközölhetnek. —
Nyeremény-lajstromok a húzások után bérmentesen — ingyen küldetnek meg.

(248) (5-*)
Gyenge emésztésnél kitűnő eredménnyel alkalmazva.
HOFF JÁNOS udvari szállító, ur központi raktárának,
Bécsben, Kärntnerring 11.

Altudat: Gűdenstein mellett. 1872. April 8. Kérek számomra 5 skatulya malátacsokoládéport és 5 font malátacsokoládét havszálattal utasítással együtt postai utánvétellel küldetni.
Bittner József, gyak. orvos.
Brood, (Tótország) 1872. April 12-én. Örömmel szolgál önnek azon által készített malátapreparatumok jó hatásáról tudósítani. Különösen a malátacsokoládé az, melyet győngyű emésztésnél mint erősítő, könnyen emészthető és jóízű szert igen jó sikerrel alkalmaztam. Ezenel kérem önt szíve-kedjék postautánvétellel egy font 1 szám malátacsokoládét és 2 csomag malátamell-cukorkát küldeni.

Dr. Schulhof, cs. kir. főorvos.
Fehérvári Csiki Kristóf, Segesvárti Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt. Miklóson Lázár Antal üzvegye és fiainál.

Papir-zacskók

kereskedők részére,

a legjutányosabb árért kaphatók:

STEIN JÁNOS Zacskó-gyárában Kolozsvártt.

Árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

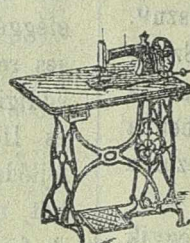
(234) (17-50)
Ismételten leszállított árak,
havonként 5-10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,
szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett
AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvártt, bel monostorutca 190 sz. a.

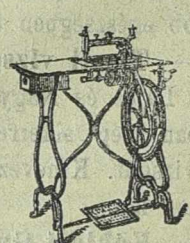
Wheeler & Wilson,

Singer,

Grover & Baker-

és Howe Elias-féle,

valamint minden létező és kitértnek elismert más szerkezett

varró-gépeit.

Ezen raktárban úgy családi használatra, mint üzleti célra, jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztyűs, cipész, nyerges, szijgyártó, szóval minden varrást folytató üzemhez — a szükségesletek tekintetbe vételével — különösen készített **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezenek kívül többféle

kötő-gépek,

minden fajta **kézi varró-gépek.**

Most érkeztek új keztyű varró-gépek.

(343)

A „TISZA“ biztosító- és jelzálogbank

DEBRECZENBEN.

Alaptőke két millió forint o. é.

Van szerencsénk ezennel a n. érd. közönség tudomására juttatni, hogy a nagymélt. m. k. keresk. miniszterium folyó évi jul. 21-én kelt 9192. sz. engedélye alapján, a „TISZA“ biztosító- és jelzálogbank Debreczenben **üzleti működését folyó évi szeptember 9-kén megkezdendi.**

Biztosítunk **tűz- és jég ellen, a lehető legjutányosabb díjak mellett.**

Díjszabályaink megállapításánál kiterjeszkedünk az életbiztosítás terén ez ideig felmerült minden ágra és módzatra.

És a biztosító t. cz. közönségnek **két millió frt.** mellett felvállalt kötelezettségeinkhez képest, megkívántató biztosítékot nyújtunk.

Jelzálogbank-üzletünk megkezdését később lesz szerencsénk a n. érd. közönséggel tudatni.

Kelt Debreczen, 1872. sept. 5.

„TISZA“ biztosító- és jelzálogbank.

Gróf DEGENFELD IMRE, elnök.

Komlóssy Imre, második alelnök.

Móritz Pál, első alelnök.

Schwartz Bernát,
Moritz Antal,

Bay Bertalan,
Pusztay Lajos,
igazgató tanácsosok.

Frater Imre,
Makó István,

Oláh Károly, jogtanácsos.

Szepessy Kálmán, vezér-igazgató.

A fennebbi hirdetményre vonatkozólag, a tűz-osztályoni üzletünk megkezdését érintve, felkérjük a közönséget az ezen osztályba vágó ajánlványaik megtételére. Biztosítunk mindennemű épület- és ingóságokat, takarmány és szerszámokat, szabadban és fedél alatt, a **legelőnyösebb díjtételek mellett.**

Üzletünk egyéb ágaira vonatkozó bővebb felvilágosításokkal is szívesen szolgálnak úgy a vidéki, mint a városi ügyfelek, mint

a „TISZA“ biztosító- és jelzálogbank kolozsvári képviselője,

Gyula, b. titkár.

B. Bánffy Dezső, képviselő.

Kolozsvártt, 1872. sept. 18-kán.

Irodahelyiség: Főter, 8. sz. Tauffer Károly háza mellett.